

Ko e Founa Ngāue Fakafepaki ki he Laulanú

Fakamatala ki he ngaahi mātu'á mo e kau tauhi'

'Oku kaunga 'a e laulanú ki he tu'unga-lelei 'a e tokotaha akó, kau he 'apiakó mo e ngaahi ola 'o e akó. 'Oku 'ikai ke kātaki'i 'a e laulanú mo e 'ulungāanga laulanú 'i he ngaahi 'apiako 'a e pule'anga NSW.

Oku fekau'aki mo e hā 'a e founa ngāué?

'Oku tu'uaki 'e he [Anti-Racism Policy](#) (Founa Ngāue Fakafepaki ki he Laulanú) 'a e faka'apa'apá mo e ma'uma'ulutá 'i he 'ātakai 'o e 'apiakó. 'Oku fakataumu'a ke fakapapau'i 'oku totonu 'a e ngaahi faingamālie fakaakó ma'ae fānauakó kotoa 'o tatau ai pē honau puipuitu'a honau anga fakafonua, lea pe lotu. Ko e founa ngāué:

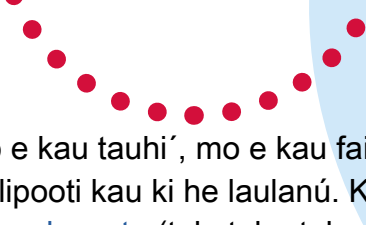
- 'oku ne fakatokanga'i 'a e kaunga 'o e laulanú 'i he kakai 'Apolisinolo mo Torres Strait Islander
- 'oku ne fakapapau'i 'oku pukepuke 'e he ngaahi 'apiakó 'a e 'amanaki ma'olunga 'a e fānauakó kotoa pea ko ia 'e 'ikai ha kulupu 'e taha 'o e fānauakó 'e ta'ofi mei he a'usia honau lelei tahá koe'uhi ko e puipuitu'a honau 'ulungāanga fakafonua, lotú pe leá
- 'oku ne fiema'u 'a e mēmipa kotoa 'o e komiuniti akó ke nau fakakaukau ki honau 'ulungāangá pea fakapapau'i he 'ikai iku 'enau ngāué ke a'usia ai 'a e laulanú 'e he kakai kehé
- 'oku ne fiema'u 'a e kau ngāué kotoa ke fakakakato 'a e ako-ngāué ke nau mahino'i honau ngaahi fatongia ki hono ta'ofi 'o e laulanú
- 'oku ne fiema'u 'a e 'apiako takitaha ke 'i ai ha taha kuo 'osi ako'i ko e 'Ofisa Fetu'utaki ki he Fakafepaki ki he Laulanú

Ko e hā 'a e 'Ofisa Fetu'utaki ki he Fakafepaki ki he Laulanú?

Koe 'Ofisa Fetu'utaki ki he Fakafepaki ki he Laulanú (Anti-Racism Contact Officer (ARCO)) ko ha faiako kuo fili 'e he puleakó, 'oku tokoni 'i hono taki 'o e ako ki he fakafepaki ki he laulanú 'i he 'apiakó.

'Oku tokoni 'a e ARCO ki he puleakó 'aki hono fai:

- poupou ke langa 'a e mahino'i 'e he kau ngāué 'a e kaunga 'a e laulanú 'i he ako mo e tu'unga-lelei 'a e tokotaha akó
- fale'i ki he fānauakó mo e kau ngāué ki he founa ki hono tali 'i he taimi 'oku nau sio pe fanongo ai ki ha ngaahi me'a 'o e laulanú
- fale'i ki he ngaahi founa 'e lava 'e he 'apiakó 'o fakahoko ke fai ki he laulanú.

‘Oku ako’i ‘a e ARCO ke fai fale’i ki he ngaahi mātu’á mo e kau tauhi’, mo e kau faiakó mo e fānauakó fekau’aki mo e founga ki hono solova e ngaahi lipooti kau ki he laulanú. Kapau ‘e kole, ‘e lava foki ‘e he ARCO ke ngāue ko ha [support person or advocate](#) (tokotaha tokoni pe taukapo) lolotonga hono fai ‘a e ngāué.

Ko e hā e me’a ‘oku totonu ke u fai kapau ‘oku a’usia he’eku tamá ‘a e laulanú ‘i ‘apiako?

Kapau ‘oku a’usia ‘e ho’o tamá ‘a e laulanú ‘i ‘apiako, ‘oku totonu ke ke fakalotolahi’i ke lipooti ia ki ha faiako pe ko e ‘Ofisa Fetu’utaki ki he Fakafepaki ki he Laulanú, pe te ke ala lipooti ia ‘o fakafofonga’i ho’o tamá.

‘Oku anga fēfē ha’aku fai ha lipooti fekau’aki mo e laulanú he ‘apiakó?

‘E lava ‘e ha mēmipa pē ‘o e komiuniti akó, kau ai ‘a e ngaahi mātu’á mo e kau tauhi’ mo e kau ngāué mo e fānauakó, ke fai [a report](#) (ha lipooti) felāve’i mo e laulanú. Ko e ngaahi lipooti ‘o e laulanú ‘e lava ke fai ki he kau puleakó, kau ‘Ofisa Fetu’utaki ki he Fakafepaki ki he Laulanú pe ha fa’ahinga mēmipa pē ‘o e kau ngāué. ‘Oku lava ke fai fakahangatonu e ngaahi lipooti’, pe ‘imeili pe telefoni pea ‘i he ‘initaneti’ foki ‘o ngāue’aki ‘a e [feedback and complaint form](#) (foomu lāunga mo fakamatala) ‘a e potungāué.

Fēfē ‘a e laulanu he ‘initaneti’?

Ko e laulanu fekau’aki mo e akó ‘oku hoko ko ia ‘i he ‘initaneti’, hangē ko ha fānauako ‘oku nau fai ha laulanu ki ha fānauako fakafo’ituitui pe ngaahi kulupu faka’ulungāanga fakafonua, ‘oku totonu ke lipooti ia ki he ‘apiakó ‘o hangē ko ia ‘oku hā atu ‘i ‘olungá. Ki ha fale’i kau ki he founga ki he nofo malu ‘i he ‘initaneti’, vakai ki he [Online safety](#) (Malu ‘i he ‘initaneti’) ‘i he eSafety Commissioner website (Uepisaiti eSafety ‘a e Komisioná)..

Ko fe’ia te u lava ‘o ma’u ai ha fakamatala lahiange?

Ki ha fakamatala lahiange, vakai ki he [Anti-racism education](#) (Ako ki he fakafepaki ki he laulanú).

Tokoni fakatonulea

Kapau ‘oku ke fiema’u ha taha fakatonulea ke tokoni ke ke lea ki he ‘apiakó pe ‘ai ha’o ‘apoinimeni mo ha mēmipa ‘o e kau ngāué, kātaki ‘o tā ki he Ngāue Fakatonulea Telefoni’ he 131 450 pea ke kole ha taha fakatonulea ‘i ho’o lea-fakafonua.

Tala ki he tokotaha tali telefoni’ ‘a e fika telefoni ‘a e ‘apiakó pea ‘e tā ‘a e tokotaha tali telefoni’ ki he ‘apiakó pea ‘ai mo ha fakatonulea ‘i he lainé ke tokoni atu ‘i ho’omou fetalanoa’aki’.

Kapau ‘oku ke fiema’u ha taha fakatonulea lolotonga ‘a e ngaahi fakataha mo e kau ngāue ‘a e ‘apiakó, kole ki he ‘apiakó ke alea’i ha taha. ‘E alea’i ‘e he ‘apiakó ha taha fakatonulea ke ‘i ai, ‘i he ‘initaneti’ pe ‘i he telefoni’, ‘o fakafalala ‘i hano ma’u. He’ikai ke ‘eke totongi atu ki he ngaahi ngāue fa-katonuleá.